

1. AYLIKLARDA YAPILAN ARTIŞLAR (HİZMET AKDİ İLE VE BAĞIMSIZ ÇALIŞANLAR İÇİN)

1.1. Genel olarak

Gelir ve aylıkların düzeltilmesi, yükseltilmesi, alt sınırı, ödenmesi ve yoklama işlemleri (5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu)

MADDE 55- ...

(Değişik: 17/4/2008-5754/35 md.) Bu Kanuna göre bağlanan gelir ve aylıklar, her yılın Ocak ve Temmuz ödeme tarihlerinden geçerli olmak üzere, bir önceki altı aylık döneme göre Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan en son temel yıllık tüketici fiyatları genel endeksindeki değişim oranı kadar artırılarak belirlenir.

1.2. 2008 yılı gelir ve aylık artış miktarları

Kısmen veya tamamen uygulanmayacak hükümler (5724 sayılı 2008 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu)

MADDE 28 ...

(10) a) 506 sayılı Kanun ve 2925 sayılı Kanun gereğince 1/1/2008 tarihinden önce bağlanmış gelir ve/veya aylıklar ile 506 sayılı Kanunun geçici 76 ncı maddesine göre yapılan telafi edici ödemeler, 2008 yılının Ocak ayı ödeme döneminden itibaren yüzde iki oranında, 2008 yılı Temmuz ayı ödeme döneminden geçerli olmak üzere de 2008 yılının birinci altı aylık dönemi için Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan en son temel yıllık tüketici fiyatları genel endeksindeki değişim oranı kadar artırılarak ödenir.

b) 506 sayılı Kanun ve 2925 sayılı Kanun gereğince 2008 yılında bağlanacak malûllük, yaşlılık veya ölüm aylıklarının, 506 sayılı Kanunun 55, 61, 67 ve geçici 82 ncı maddelerine göre 2008 yılı Ocak ayı itibarıyla hesaplanan aylık tutarları; 2008 yılı Ocak ayı ödeme döneminden itibaren yüzde iki oranında, 2008 yılı Temmuz ayı ödeme döneminden geçerli olmak üzere de 2008 yılının birinci altı aylık dönemi için Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan en son temel yıllık tüketici fiyatları genel endeksindeki değişim oranı kadar artırılarak ödenir.

c) 506 sayılı Kanun ve 2925 sayılı Kanun gereğince iş kazaları ile meslek hastalıkları sigortasından hak kazanılan gelirlere esas günlük kazanç hesabına giren son takvim ayı 2008 yılının birinci yarısına ait olanlara bağlanacak gelirler, son takvim ayı itibarıyla hesaplanan gelir tutarı yüzde iki oranında, 2008 yılı Temmuz ayı ödeme döneminden geçerli olmak üzere de 2008 yılının birinci altı aylık dönemi için Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan en son temel yıllık tüketici fiyatları genel endeksindeki değişim oranı kadar artırılarak ödenir. Son takvim ayı 2008 yılının ikinci yarısına ait olanlara bağlanacak gelirler, son takvim ayı itibarıyla hesaplanan gelir tutarı 2008 yılının birinci altı aylık dönemine göre Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan en son temel yıllık tüketici fiyatları genel endeksindeki değişim oranında artırılarak belirlenir. Ancak bunlara 2008 yılı Ocak ayı ödeme dönemine ait artış uygulanmaz.

ç) Türkiye İstatistik Kurumu tarafından 2007 yılı Aralık ayına ilişkin olarak açıklanan 2003=100 Temel Yıllı Tüketici Fiyatları Endeksinin 2008 yılı Haziran ayı endeksine göre değişim oranının yüzde ikiyi geçmesi halinde, aşan kısmı telafi edecek oranı; 2008 yılının ikinci altı aylık dönemine ait gelir ve aylıklarda (a), (b) ve (c) bentleri gereğince yapılacak artışa ilave etmeye Bakanlar Kurulu yetkilidir.

d) 506 sayılı Kanun ve 2925 sayılı Kanun gereğince bağlanan gelir ve/veya aylıklar ile telafi edici ödemelerin artırılmasında ve yukarıdaki (b) ve (c) bentleri uygulanmak suretiyle bağlanacak gelir ve/veya aylıkların artırılmasında, 506 sayılı Kanunun ek 38 inci maddesi hükümleri; 2008 yılında malûllük veya yaşlılık aylığı bağlanması talebinde bulunan sigortalılar ile ölen sigortalıların hak sahiplerinin 506 sayılı Kanunun geçici 82 nci maddesine göre 2008 yılı Ocak ayı itibarıyla hesaplanan aylıkları için Ocak 2008 ile aylık başlangıç tarihi arasında Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan tüketici fiyatları endeksi artış oranları ile iş kazaları ve meslek hastalıkları sigortasından hak kazanılan gelirlere esas günlük kazanç hesabına giren son takvim ayı 2008 yılına ait olanların gelirlerinin artırılmasında 506 sayılı Kanunun ek 44 üncü maddesi hükümleri uygulanmaz ve bu fıkra kapsamına girenlerin gelir ve/veya aylıklarında 5510 sayılı Kanun hükümlerine göre ayrıca artış yapılmaz.

(11) a) 1479 sayılı Kanun ile 2926 sayılı Kanun gereğince malûllük, yaşlılık ve ölüm aylığı alanların 2007 yılı Aralık ayı ödeme döneminde aldıkları aylıkları 2008 yılı Ocak ayı ödeme döneminden itibaren yüzde iki oranında, 2008 yılı Temmuz ayı ödeme döneminden geçerli olmak üzere de 2008 yılının birinci altı aylık dönemi için Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan en son temel yıllık tüketici fiyatları genel endeksindeki değişim oranı kadar artırılarak ödenir.

b) 1479 sayılı Kanun ile 2926 sayılı Kanun gereğince 2008 yılında bağlanacak aylıklar, 2003 yılı Aralık ayında yürürlükte bulunan gelir tablosu ve gösterge tutarları esas alınarak hesaplanır. Bu şekilde hesaplanan aylık, sırasıyla 8/1/2003 tarihli ve 4784 sayılı Kanunun 1 inci maddesine, 22/1/2004 tarihli ve 5073 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin (a) bendine, 30/12/2004 tarihli ve 5282 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasına, 8/2/2006 tarihli ve 5454 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin (a) bendine ve 5565 sayılı 2007 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununun 30 uncu maddesinin (6) ile (8) inci fıkrasına göre artırılır ve bulunan tutar, ayrıca bu fıkranın (a) bendine göre artırılarak ödenir.

...

1.3. 2010 yılı gelir ve aylık artış miktarları

(5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu)

GEÇİCİ MADDE 26 – (Ek: 28/1/2010-5951/11 md.)

4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri kapsamındaki sigortalı ve hak sahiplerine;

a) 2010 yılı başından önce bağlanmış gelir ve aylık tutarları, dosya bazında ödenmesi gereken miktar esas alınmak kaydıyla;

1) 2010 yılı Ocak ödeme döneminden geçerli olmak üzere 60 TL tutarında artırılır. Ancak, bu artış tutarının 55 inci madde gereğince yapılması gereken artış tutarından az olması halinde 55 inci maddeye göre artırılarak ödenir.

2) 2010 yılı Temmuz ödeme döneminden geçerli olmak üzere, 55 inci maddeye göre 2010 yılı Temmuz ayı ödeme dönemine ait artış oranında artırılarak ödenir.

b) 2010 yılında bağlanacak malûllük, yaşlılık veya ölüm aylıklarınının 27 nci, 29 uncu, 33 üncü ve geçici 2 nci maddelere göre 2010 yılı Ocak ayı itibarıyla hesaplanan aylık tutarları, (a) bendinde belirtilen şekilde artırılarak ödenir.

c) İş kazaları ile meslek hastalıkları sigortasından hak kazanılan gelirlere esas günlük kazanç hesabına giren;

1) Son takvim ayı 2010 yılının birinci yarısına ait olanlara bağlanacak gelirler birinci fıkranın (a) bendinin (1) numaralı alt bendine göre,

2) Son takvim ayı 2010 yılının ikinci yarısına ait olanlara bağlanacak gelirler sadece birinci fıkranın (a) bendinin (2) numaralı alt bendine göre, artırılarak ödenir. d) Birinci fıkranın (a)

bendinin (1) numaralı alt bendine göre yapılacak artış tutarı; 1) İş kazaları ve meslek hastalıkları sigortasından sürekli iş göremezlik geliri almakta olanlara, gelir bağlanmasına esas olan sürekli iş göremezlik derecesi oranında, 2) Ölüm dosyalarında hak sahiplerinin hisseleri oranında,

3) Yabancı ülkelerle akdedilen sosyal güvenlik sözleşmeleri uyarınca kısmi gelir veya aylık alanlara, ülkemiz mevzuatına tabi olarak geçen prim ödeme gün sayılarının, sosyal güvenlik sözleşmesine göre nazara alınan toplam prim ödeme gün sayısına olan oranına göre, uygulanır.

e) Birinci fıkranın (a), (b) ve (c) bentlerinde belirtilen şekilde artırılan gelir ve aylıklar, 2010 yılında bu maddede belirtilen artışlar dışında 55 inci maddeye göre ayrıca artırılmaz.

1.4. 2011 yılı gelir ve aylık artış miktarları

(5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu)

GEÇİCİ MADDE 34- 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri kapsamındaki sigortalı ve hak sahiplerine;

a) 2011 yılı başından önce bağlanmış gelir ve aylık tutarları, dosya bazında ödenmesi gereken miktar esas alınmak kaydıyla;

1) 2011 yılı Ocak ödeme döneminden geçerli olmak üzere 60 TL tutarında artırılır. Ancak bu artış tutarının, gelir ve aylıkların % 4 oranında artırılması halinde gerçekleşecek artış tutarından az olması halinde % 4 oranında artırılarak ödenir.

2) 2011 yılı Temmuz ödeme döneminden geçerli olmak üzere % 4 oranında artırılarak ödenir.

b) 2011 yılında bağlanacak malullük, yaşlılık veya ölüm aylıklarının 27 nci, 29 uncu, 33 üncü ve geçici 2 nci maddelere göre 2011 yılı Ocak ayı itibarıyla hesaplanan aylık tutarları, (a) bendinde belirtilen şekilde artırılarak ödenir.

c) İş kazaları ile meslek hastalıkları sigortasından hak kazanılan gelirlere esas günlük kazanç hesabına giren;

1) Son takvim ayı 2011 yılının birinci yarısına ait olanlara bağlanacak gelirler birinci fıkranın (a) bendinin (1) numaralı alt bendine göre,

2) Son takvim ayı 2011 yılının ikinci yarısına ait olanlara bağlanacak gelirler sadece birinci fıkranın (a) bendinin (2) numaralı alt bendine göre, artırılarak ödenir.

d) Birinci fıkranın (a) bendinin (1) numaralı alt bendine göre yapılacak artış tutarı;

1) İş kazaları ve meslek hastalıkları sigortasından sürekli iş göremezlik geliri almakta olanlara, gelir bağlanmasına esas olan sürekli iş göremezlik derecesi oranında,

2) Ölüm dosyalarında hak sahiplerinin hisseleri oranında,

3) Yabancı ülkelerle akdedilen sosyal güvenlik sözleşmeleri uyarınca kısmi gelir veya aylık alanlara, ülkemiz mevzuatına tabi olarak geçen prim ödeme gün sayılarının, sosyal güvenlik sözleşmesine göre nazara alınan toplam prim ödeme gün sayısına olan oranına göre, uygulanır.

e) Birinci fıkranın (a), (b) ve (c) bentlerinde belirtilen şekilde artırılan gelir ve aylıklar, 2011 yılında bu maddede belirtilen artışlar dışında 55 inci maddeye göre ayrıca artırılmaz.

2.1. Ekim 2008 den sonra göreve başlayanlar için

5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanun

Cumhurbaşkanlığı, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı, Başbakanlık, Cumhurbaşkanlığı yardımcılığı, Bakanlık ve Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliği görevinde bulunanların aylıkları

MADDE 43

...

(Değişik fıkra: 17/1/2012-6270/5 md.) Bu madde kapsamında bağlanan aylıklar, Cumhurbaşkanına ödenmekte olan aylık ödenekteki değişime bağlı olarak yeniden hesaplanarak ödenir ve bu aylıklar hakkında 55 inci maddenin ikinci fıkrası uygulanmaz.

Gelir ve aylıkların düzeltilmesi, yükseltilmesi, alt sınırı, ödenmesi ve yoklama işlemleri

MADDE 55- Bu Kanuna göre gelir veya aylık bağlanan sigortalı ile hak sahibi kişilerin durumlarının, kendilerine veya başka hak sahiplerine bağlanmış bulunan gelir veya aylık tutarının düzeltilmesini gerektirir bir şekilde değişmesi halinde gelir veya aylık tutarları, değişikliğin meydana geldiği tarihten sonraki ödeme dönemi başından başlanarak yeni duruma göre düzeltilir.

(Değişik: 17/4/2008-5754/35 md.) Bu Kanuna göre bağlanan gelir ve aylıklar, her yılın Ocak ve Temmuz ödeme tarihlerinden geçerli olmak üzere, bir önceki altı aylık döneme göre Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan en son temel yıllık tüketici fiyatları genel indeksindeki değişim oranı kadar artırılarak belirlenir.

(Ek: 17/4/2008-5754/35 md.) Bu Kanuna göre sigortalıya bağlanacak aylıklar ile ölen sigortalının hak sahiplerinin aylıklarının hesabına esas tutar, çalışma sürelerindeki her yıl için 82 nci maddeye göre tespit edilen prime esas günlük kazanç alt sınırları dikkate alınarak, talep veya ölüm yılına ait Ocak ayı itibarıyla 29 uncu maddenin ikinci fıkrasına göre belirlenen ortalama aylık kazancın % 35'inden, sigortalının bakmakla yükümlü olduğu eşi veya çocuğu varsa % 40'undan az olamaz. Hak sahibi kimselerin aylıkları; hak sahibi bir kişi ise bu fıkraya göre hesaplanan alt sınır aylığının % 80'inden, hak sahibi iki kişi ise % 90'undan az olamaz. Uluslararası sosyal güvenlik sözleşmeleri gereğince bağlanan kısmı aylıklar için bu fıkra hükümleri uygulanmaz.

(Ek: 17/4/2008-5754/35 md.) 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bentleri kapsamındaki sigortalılar için ayrı ayrı olmak üzere, malûllük sigortasından dosya bazında her yıl bağlanan aylıkların aylık başlangıç tarihinin ait olduğu yılın Ocak ayı itibarıyla yıl içine ait artışlar uygulanmaksızın hesaplanacak tutarları, yaşlılık sigortasından bir önceki yılın son ödeme ayında söz konusu sigortalılar için ayrı ayrı dosya bazında ödenen en düşük yaşlılık aylığından az olamaz.

(Ek: 17/4/2008-5754/35 md.) İş kazası veya meslek hastalığı sonucu başka birinin sürekli bakımına muhtaç duruma gelen sigortalı için bu Kanunun 19 uncu maddesine göre hesaplanacak sürekli iş göremezlik geliri, 82 nci maddeye göre tespit edilen prime esas kazanç alt sınırının aylık tutarının %85'inden az olamaz.

Sigortalıya veya hak sahiplerine bağlanan gelir veya aylıklar, her ay peşin olarak ödenir. Gelir ve aylıkların ödeme dönemleri, ödeme tarihleri, ödeme şekli ve ödeme merkezleri Kurumca belirlenir.

Gelir ve aylık alma şartlarının devam edip etmediğine yönelik yoklama işlemlerine ilişkin usûl ve esaslar ile bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer usûl ve esaslar, Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelik ile düzenlenir.

2.2. Aylıkların Hesaplanması

(Ekim 2008 den önce göreve başlayanlar için)

5434 Sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanununun

Emekli Aylığı

Madde 41- (Değişik : 23/9/1983 - 2898/3 Md.)

a) Emekli, adi mâlûllük ve vazife mâlûllüğü aylıklarının hesaplanmasında 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununun 43 üncü maddesinde yer alan gösterge tablosu ve Personel Kanunlarındaki ek göstergeler esas alınır.

b) Emekli, adi mâlûllük ve vazife mâlûllüğü aylıkları, (a) fıkrasına göre tespit edilen rakamların her yıl Bütçe Kanununda tespit edilen katsayı ile çarpılması sonunda bulunacak tutarın fiili ve itibari hizmet toplamı 25 yıl olanlara % 75'i, 25 yıldan az olanlara her tam yıl için % 1 eksiği, fazla olanlara da her tam yıl için % 1 fazlası üzerinden bağlanır.

Fiili ve itibari hizmet toplamındaki ay kesirleri tam ay sayılır. Yıl kesirlerinin her ayı için emekli aylığı bağlanmasına esas aylık tutarının %1' inin onikide biri emekli aylığına ayrıca eklenir.

Bağlanacak aylıkların toplamı, emekli ve adi mâlûllük aylıklarında emekli aylığı bağlanmasına esas aylıklarının % 100'ünü geçemez. Vazife mâlûllüğü aylıkları hakkında bu taahdit uygulanmaz.

Ek Madde 19 - (8/7/1971 - 1425/2 Md.ile gelen Ek 5 inci madde hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

(Değişik: 23/6/1983 - 2853/1 Md.)

Bu Kanuna göre bağlanacak emekli, adi mâlüllük ve vazife mâlüllüğü aylıklarının alt sınırı, bu Kanuna bağlı gösterge tablosunun 14 üncü derecesinin 2 nci kademesi üzerinden 30 fiili hizmet yılı için hesaplanacak emekli aylığıdır.

Dul ve yetimlere ödenecek aylıklar, bu maddenin birinci fıkrasına göre hesaplanan alt sınır aylığının;

- a) Dul ve yetim sayısı 3 ve daha fazla ise tamamından,
- b) Dul ve yetim sayısı 2 kişi ise %90'ından,
- c) Dul ve yetim sayısı 1 kişi ise %80'inden, az olamaz.

Vazife malülü erlerle, bunların dul ve yetimleri hakkında da yukarıdaki hükümler uygulanır.

Harp malüllüğü zammı ayrıca nazara alınır.

(Ek : 21/04/2005 – 5335/3 Md.) Ülkemiz ile diğer ülkeler arasında yapılan sosyal güvenlik anlaşmaları gereğince bağlanan kısmî aylıklar için bu madde hükümleri uygulanmaz.

Ek Madde 69 - (Ek: 14/1/1988 - KHK - 311/6 Md. ile gelen Ek Madde hükmüdür)

Başbakanlık görevinde bulunduktan sonra herhangi bir sebeple bu görevden ayrılanların emekli aylıkları, bu Kanuna göre bağlanan en yüksek emekli aylığının %75'ine yükseltilmek suretiyle ödenir. Başbakanlık görevini yürütmekte bulunanlara görevleri süresince bu yükseltme yapılmaz.

Ek Madde 70 - (Ek: 6/1/1992 - KHK - 476/1 Md. ile gelen Ek Madde hükmüdür)

Sandık iştirakçilerine ödenmekte olan;

- a) Memuriyet taban aylığı ve kıdem aylığı tutarları ile,

(Değişik: 6/7/1995 - KHK. 562/14 Md.)

- b) Zam, tazminat ve ödenekler ile benzeri ödemeler toplamına karşılık gelmek üzere 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi en yüksek Devlet memuru aylığı (ek gösterge dahil) brüt tutarının;

(Değişik: 22/8/2015 tarihli ve 2015/8057 SBKK.)

- Ek göstergesi 8400 ve daha yüksek olanlarda % 255 ine,
- Ek göstergesi 7600 (dahil) - 8400 (hariç) arasında olanlarda % 215 ine,
- Ek göstergesi 6400 (dahil) - 7600 (hariç) arasında olanlarda % 195 ine,
- Ek göstergesi 4800 (dahil) - 6400 (hariç) arasında olanlarda % 165 ine,
- Ek göstergesi 3600 (dahil) - 4800 (hariç) arasında olanlarda % 145 ine,
- Ek göstergesi 2200 (dahil) - 3600 (hariç) arasında olanlarda % 85 ine,
- Diğerlerinde % 55 ine,

tekabül eden miktarı, emeklilik keseneğine ve kurum karşılığına tabi tutulur.

(Değişik: 6/7/1995 - KHK. 562/14 Md.)

Birinci fıkradaki oranları, Maliye Bakanlığının teklifi üzerine ayrı ayrı veya birlikte üç katına kadar artırmaya, yukardaki ek gösterge gruplarını değiştirmeye ve personel kanunlarında yer alan ek göstergelerin artırılması halinde gruplardaki ek göstergeleri yeniden düzenlemeye Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Aylıklarını personel kanunlarına göre almayan Sandık iştirakçileri hakkında da, sınıfı, görev ve kadro ünvanı, derecesi ve hizmet süresi esas alınarak 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi emsali gibi işlem yapılır.

Bu tutarlar, bu Kanunun 41 inci maddesinin (a) fıkrasına göre emekli, adi malüllük, vazife malüllüğü, dul ve yetim aylıklarının; ek 20 nci maddesine göre de emeklilik ikramiyelerinin hesaplanmasına dahil edilir.